

Reflecties bij misbruik in sport

Prof. Peter Adriaenssens

Directeur Vertrouwenscentrum Kindermishandeling Vlaams-Brabant
& Kliniekhoofd Jeugdpsychiatrie UZ Leuven

ER ZIJN DRIE DETERMINANTEN:

- **DE PERSOON**
- **DE SITUATIE**
- **HET SYSTEEM**

DE PERSOON

Interview/selectie

Bewijs van goed gedrag

Aandacht voor weggaan bij eerdere organisaties

Op niveau persoon

- **POTENTIËLE PLEGERZ ZOEKEN GERICHT ORGANISATIES WAAR ZE IN CONTACTKOMEN MET JONGEREN**
- **ZE WIJZIGEN ASPECTEN VAN DE ORGANISATIE OM HUN TOEGANG TOT INDIVIDUELE JONGEREN TE VERGEMAKKELIJKEN EN GEHEIMHOUDING TE VERSTERKEN**
- **GROOMING IN ORGANISATIES IS MEESTAL GEPLAND: DE JONGERE KRIJGT VOORDELEN, VOORRANG, NIET-SEKSUEEL FYSIEK CONTACT WORDT GEWOON**
- **MEN ONDERSCHAT “GROOMING VAN COLLEGA’S” OM EVENTUELE DISCUSSIE NADIEN TE BEMOEILIJKEN**

Colton e.a., 2010; Wurtele, 2012

GRENSOVERSCHRIJDEND SLIPPERGEDRAG (Simon, 1995)

- GRENSOVERSCHRIJDING ZONDER GERICHTE OPBOUW DOOR PLEGER DIE HET IN ANDERE OMSTANDIGHEDEN NIET ZOU DOEN
- 'DE SITUATIE VERGEMAKKELIJKT DE SITUATIE'
- RATIONALISERING VERLEGT DE NULLIJN VAN GEDRAG

ER ZIJN DRIE DETERMINANTEN:

- **DE PERSOON**
- **DE SITUATIE**
- **HET SYSTEEM**

Milgram experiment, Stanford Prison experiment,
experimenten van Asch...

DE SITUATIE

- **DUIDELIJKE COMMUNICATIE GEDRAGSREGELS**
- **ERNSTIGE GEVOLGEN**
- **GEREGELD HERINNEREN VAN CODE**
- **DUIDELIJK ZICHTBAAR IN IEDERE RUIMTE DE OPROEP
GRENSOVERSCHRIJDING TE MELDEN MET MELDNUMMER
1712**
- **SOCIALE SUPERVISIE, MET TWEE WERKEN**
- **GEBRUIKERS BELUISTEREN DOOR ONAFHANKELIJKEN**

ER ZIJN DRIE DETERMINANTEN:

- **DE PERSOON**
- **DE SITUATIE**
- **HET SYSTEEM**

HET SYSTEEM WAT IS GEMEENSCHAPPELIJK?

- KERK
- HISTORISCH MISBRUIK
- HULPVERLENING
- HOGESCHOOL & UNIVERSITEIT
- SPORT

IN WELKE OMSTANDIGHEDEN VERHOOGT HET RISICO OM ONZE MORALITEIT TE LOSSEN?

Zimbardo (2010) indien aan vier voorwaarden is voldaan:

1. als slecht gedrag wordt geherdefinieerd als eerbaar
2. als ons gevoel dat er een directe link is tussen ons gedrag en schadelijke consequenties wordt afgezwakt door verantwoordelijkheid te verdunnen (uit te spreiden over een groep) of verplaatsen (naar een autoriteitsfiguur)
3. als de negatieve consequenties worden genegeerd, verdraaid, afgezwakt of betwijfeld
4. als slachtoffers van ons gedrag worden beschuldigd ('zelf uitgelokt'), ziek genoemd of beschreven als zelf straf verdienend

Wat verhoogt het risico?

- **ORGANISATIES HEBBEN EEN DOORGROEI-CULTUUR: EERST MAG JE LID WORDEN, SOMMIGEN GAAN DOOR TOT BESTUURDER; GENDERGEVOELIG: LEIDING MOET VEEL TIJD INVESTEREN EN IS VEELAL MANNELIJK; LANGE TRAJECTEN EN LOYAUTEIT**
- **ORGANISATIES DIE EEN EIGEN WERELD OPBOUWEN: HIERARCHIE MET ONDUIDELIJKE ROL (COACH EEN ALMACHT?)? EIGEN GEDRAGSREGELS, EIGEN TOEZICHT, EIGEN ARTSEN, PSYCHOLOGEN, MELDPUNTEN...**
- **ORGANISATIES DIE VAN JE EEN 'BETER' MENS MAKEN: MOEILIJKER TE WETEN WAAR DE GEZONDE GRENS LIGT, GEEFT MEER RUIMTE AAN 'GROOMING', 'COGNITIEVE DISTORSIE'**
- **DE ORGANISATIE PAST SANCTIES TOE**
- **DE ORGANISATIE VRAAGT VEEL TIJD EN ENERGIE VAN LEDEN: MINDER BREDE SOCIALE NETWERKEN**

DAAR STAAN WE NIET WEERLOOS TEGENOVER

- **ORGANISATIES DIE DAAR BEWUST MEE OMGAAN ZIJN ZELF-BESCHERMEND**
- **DOOR IN TE SPELEN OP DE KENNIS OVER DE WIJZE WAAROP NORMEN IN GEDRANG KUNNEN KOMEN BEVORDEREN WE 'DE TIJDIGE WEERBAARHEID'**
- **UITDAGING IS GOEDE GEZONDE SOCIALE NETWERKEN TE BOUWEN DOORHEEN ORGANISATIES DIE PROSOCIAAL GEDRAG AANMOEDIGEN**

DE TIJDIGE WEERBAARHEID

Wat doen?

VOORAL OPEN ORGANISATIE CULTUUR:

- **GENDER: GEMENGDE LEIDING EN COMMISSIES**
 - **GEBRUIKERS VERTEGENWOORDIGING OP ALLE NIVEAU'S**
 - **EXTERNE LEDEN**
 - **VOLDOENDE ROTATIE**
-
- **GEBRUIK COLLECTIEVE GEDRAGSCODES**
 - **ONDUBBELZINNIG KIEZEN VOOR AANPAK GRENSOVERSCHRIJDING**

DE TIJDIGE WEERBAARHEID

- **MELDPUNT-BELEID: 1712 en ANDERE: OPLEIDING, ERVARING, OM DE 3 MAANDEN NUMMER IN BEELD**
- **CENTRALE MULTIDISCIPLINAIRE ETHISCHE COMMISSIE?**
- **DOORHEEN ALLE ORGANISATIES VOOR JEUGD:
VISITATIE JONGEREN AAN JONGEREN**

DE TIJDIGE WEERBAARHEID

OPROEP AAN OUDERS EN JEUGD

- **LEREN PRATEN OVER HET ONPRETTIGE IS EEN OPDRACHT VOOR ONS ALLEN**
- **LEREN PRATEN OVER GEZONDE RELATIES EN SEKSUALITEIT**

WELZIEN & JUSTITIE

- **TIJDIG ERKENNEN WORDT NIET AANGEMOEDIGD, HERSTELGERICHTE JUSTITIE KAN ONTKENNEN BEPERKEN**
- **RECHT OP VERDEDIGING VOOR IEDER MINDERJARIG SLACHTOFFER**
 - **AUTOMATISCH JEUGDADVOCaat VOOR JEUGDIGE PLEGER**
 - **MAAR BIJ MINDERJARIG SLACHTOFFER MOET VERBETEREN**
 - **MOGELIJKHEID OPTREDEN VAN ORGANISATIE NAMENS DE JONGERE**

